TAHTA

6. Sınıf | Matematik

DERS ÖZETİ · SAYILAR VE NİCELİKLER (2)

Ondalık Gösterimleri Çözümleme

Çözümleme, bir ondalık gösterimi **rakamların basamak değerlerinin toplamı** biçiminde yazmaktır. Aynı sayıyı hem ondalık gösterimle hem kesirlerle çözümleyebilirsin.

1 Basamaklar

- Virgülün solu tam kısım, sağı ondalık kısımdır.
- Virgülden sonra: onda birler, yüzde birler, binde birler.
- Sağa gidildikçe her basamak 10 kat küçülür.

2 Kesir karşılıkları

- 0,1 = 1/10 (onda bir)
- 0,01 = 1/100 (yüzde bir)
- 0,001 = 1/1000 (binde bir)
- Sondaki sıfır değeri değiştirmez: 0,30 = 0,3

3 Basamak değeri ve sayı değeri

- Sayı değeri: rakamın kendi değeri.
- Basamak değeri: rakamın bulunduğu yere göre değeri.
- 25,307'de 7'nin sayı değeri 7, basamak değeri 0,007.

4 Çözümlemenin 4 adımı

- Sayıyı basamak tablosuna yerleştir.
- Her rakamı basamak değeriyle çarp.
- Sıfır olan basamakları ayır.
- Çarpımları toplama işaretiyle yaz.

5 Ters yön ve gerçek yaşam

- Adı geçmeyen basamağa 0 yaz: 4 × 10 + 3 × 0,01 = 40,03
- 1 kuruş = 1/100 lira, 10 kuruş = 0,1 lira
- Kesri ondalığa çevirmek için pay paydaya bölünür.

İki yollu çözümleme

Sayı	Ondalık gösterimle	Kesirlerle
3,45	3 × 1 + 4 × 0,1 + 5 × 0,01	3 × 1 + 4 × 1/10 + 5 × 1/100
12,06	1 × 10 + 2 × 1 + 6 × 0,01	1 × 10 + 2 × 1 + 6 × 1/100
0,508	5 × 0,1 + 8 × 0,001	5 × 1/10 + 8 × 1/1000
25,307	2 × 10 + 5 × 1 + 3 × 0,1 + 7 × 0,001	2 × 10 + 5 × 1 + 3 × 1/10 + 7 × 1/1000

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Ondalık Gösterimleri Çözümleme: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 ÇÖZÜMLEME

7,462 sayısını ondalık gösterimle ve kesirlerle çözümle.

1. 7 birler, 4 onda birler, 6 yüzde birler, 2 binde birler.
2. Ondalık: 7 × 1 + 4 × 0,1 + 6 × 0,01 + 2 × 0,001
3. Kesirle: 7 × 1 + 4 × 1/10 + 6 × 1/100 + 2 × 1/1000

Cevap: İki çözümleme de 7,462 sayısını verir.

ÖRNEK 2 TERS YÖN

3 × 10 + 5 × 1/100 + 9 × 1/1000 hangi sayıdır?

1. Onlar: 3, yüzde birler: 5, binde birler: 9.
2. Birler ve onda birler boş, oralara 0 yaz.
3. 30 + 0,05 + 0,009 = 30,059

Cevap: 30,059

ÖRNEK 3 BASAMAK DEĞERİ

48,316 sayısında 1 rakamının basamak değeri kaçtır?

1. 3 onda birler, 1 yüzde birler basamağındadır.
2. Yüzde birler basamağının değeri 0,01'dir.
3. 1 × 0,01 = 0,01 = 1/100

Cevap: 0,01 (1/100)

ÖRNEK 4 PARA

2 tane 10 lira, 3 tane 1 lira, 4 tane 10 kuruş ve 5 tane 1 kuruş kaç TL eder?

1. 10 kuruş = 0,1 lira, 1 kuruş = 0,01 lira.
2. 2 × 10 + 3 × 1 + 4 × 0,1 + 5 × 0,01
3. 20 + 3 + 0,4 + 0,05 = 23,45

Cevap: 23,45 TL

ÖRNEK 5 SIFIRLI BASAMAK

0,508 sayısını kesirlerle çözümle.

1. 5 onda birler, 0 yüzde birler, 8 binde birler.
2. Sıfır olan basamak toplamı değiştirmez.
3. 5 × 1/10 + 8 × 1/1000

Cevap: 5 × 1/10 + 8 × 1/1000

TAHTA

6. Sınıf · Matematik

MİNİ TEST

Ondalık Gösterimleri Çözümleme: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad: Tarih: Doğru / Yanlış:

1. 3,517 sayısında 5 rakamı hangi basamaktadır?

A) Onda birler **B)** Yüzde birler
C) Binde birler **D)** Birler

2. 48,316 sayısında 1 rakamının basamak değeri kaçtır?

A) 0,1 **B)** 0,01
C) 0,001 **D)** 1

3. 9,07 sayısının kesirlerle çözümlenmesi hangisidir?

A) 9 × 1 + 7 × 1/10 **B)** 9 × 10 + 7 × 1/100
C) 9 × 1 + 7 × 1/100 **D)** 9 × 1 + 7 × 1/1000

4. 5 × 1 + 2 × 1/10 + 4 × 1/1000 hangi sayıdır?

A) 5,24 **B)** 5,024
C) 5,42 **D)** 5,204

5. 4 × 10 + 3 × 0,01 hangi sayıdır?

A) 40,03 **B)** 4,03
C) 43 **D)** 40,3

6. Aşağıdakilerden hangisi 0,6 ile eşittir?

A) 0,06 **B)** 0,60
C) 6,0 **D)** 0,006

7. 7,462 çözümlenirken 6 rakamı nasıl yazılır?

A) 6 × 0,1 **B)** 6 × 1
C) 6 × 0,01 **D)** 6 × 0,001

8. 1,85 m uzunluğunda 5 rakamının basamak değeri kaç metredir?

A) 5 **B)** 0,5
C) 0,005 **D)** 0,05

9. 25,307 sayısında 3 ve 7 rakamlarının basamak değerleri toplamı kaçtır?

A) 0,307 **B)** 0,37
C) 10 **D)** 3,7

10. 1 tane 10 lira, 6 tane 1 lira, 3 tane 10 kuruş ve 2 tane 1 kuruş kaç TL eder?

A) 16,23 **B)** 16,32
C) 163,2 **D)** 1,632

Cevap anahtarı

1. A · Virgülden sonraki ilk basamak onda birlerdir.
2. B · 1 yüzde birler basamağındadır: 0,01.
3. C · 7 yüzde birler basamağındadır, kesri 1/100'dür.
4. D · Yüzde birler boş kalır, oraya 0 yazılır.
5. A · Birler ve onda birler basamağına 0 yazılır.
6. B · Sondaki sıfır değeri değiştirmez: 0,60 = 6/10.
7. C · 6 yüzde birler basamağındadır.
8. D · 5 yüzde birler basamağında: 0,05 m = 5 cm.
9. A · 0,3 + 0,007 = 0,307.
10. B · 10 + 6 + 0,3 + 0,02 = 16,32.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:
tahtaapp.com/blog/dersler/6-sinif-matematik-ondalik-gosterimleri-cozumleme-konu-anlatimi